

महाराष्ट्र शासन
संसदीय कार्य विभाग,
शासन परिपत्रक क्रमांक : विमंअ-२०१९/प्र.क्र.२२८/पाच
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक :- ०५ डिसेंबर, २०१९

- पहा:-** १) शासन निर्णय, सं.का.वि., क्र.एलईजी-१०९८/प्र.क्र.५१/९८/पांच, दि.२ डिसेंबर, १९९८.
२) शासन परिपत्रक, सं.का.वि., क्रमांक-विमंअ-२०१९/(२)/प्र.क्र.१००/पांच, दि.०७ जून, २०१९
३) शासन परिपत्रक, सं.का.वि., क्रमांक-विमंअ-२०१९/(२)/प्र.क्र.१०२/पांच, दि.१० जून, २०१९

परिपत्रक

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे सन २०१९ चे आगामी हिवाळी अधिवेशन, विधानभवन, नागपूर येथे सोमवार, दिनांक १६ डिसेंबर, २०१९ पासून सुरु होत आहे. अधिवेशनासंदर्भातील कामकाज प्राथम्यक्रमाने हाताळण्याबाबतच्या सूचना उक्त संदर्भाधिन अनुक्रमांक २ येथील परिपत्रकान्वये, तसेच, यापूर्वी देखील सर्व विभागांना वेळोवेळी देण्यात आलेल्या आहेत. त्याअनुषंगाने, आता पुढीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत :-

१. **तारांकित प्रश्न** :- विधानसभा व विधानपरिषद तारांकित प्रश्नासंदर्भात करावयाची कार्यवाही महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाकडून निर्गमित होणा-या परिपत्रकातील सूचनांनुसार विहित मुदतीत करण्याची सर्व मंत्रालयीन विभागांनी दक्षता घ्यावी.

२. **लक्षवेधी सूचनेवरील, तसेच, नियम ९३ व ९७ अन्वये करावयाची निवेदने :-**

(१) यापूर्वी या विभागाकडून वेळोवेळी निर्गमित करण्यात आलेल्या सूचनांनुसार, स्वीकृत लक्षवेधी सूचनांवरील निवेदने, महाराष्ट्र विधानसभा नियमावलीतील नियम ९७ अन्वये दिलेल्या स्थगन प्रस्तावाच्या सूचनांवरील निवेदने आणि महाराष्ट्र विधानपरिषद नियमावलीतील नियम ९३ अन्वये सदस्यांनी दिलेल्या सूचनांवरील निवेदने, यासंदर्भात आवश्यक ती कार्यवाही, सर्व विभागांनी **कृपया विहित मुदतीतच पूर्ण करावी.**

लक्षवेधी सूचना आदल्याच दिवशी प्राप्त झाल्यामुळे व त्याचे निवेदन तयार होऊ न शकल्यामुळे, संबंधित लक्षवेधी सूचना अन्य दिवशी चर्चेला घ्यावी, अशी विनंती काही वेळेस संबंधित खात्याच्या मा. मंत्री अथवा राज्यमंत्री महोदयांकडून केली जाते. तथापि, यापुढे अशी विनंती मान्य केली जाणार नाही, असे निदेश सन २०११ च्या अर्थसंकल्पीय अधिवेशनात मा. अध्यक्ष महोदयांनी

दिले आहेत. लक्षवेधी सूचनांची निवेदने विहित कालावधीतच विधानमंडळ सचिवालयास पाठविण्याची दक्षता घ्यावी.

ज्या स्वीकृत लक्षवेधी सूचना सभागृहात चर्चला आलेल्या नाहीत, त्या सूचनांवरील निवेदने अधिवेशन संस्थगित होण्यापूर्वी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्याची प्रक्रिया पार पाडण्यासाठी, विधानमंडळ सचिवालयाकडे अधिवेशन संपण्यापूर्वी एक दिवस अगोदर निश्चितपणे पाठवावीत.

३. वार्षिक अहवाल :- शासनाचे अंगीकृत व्यवसाय, मंडळे, महामंडळे, स्वायत्त संस्था इत्यादींचे वार्षिक अहवाल विहित कार्यपद्धती अनुसरून व विहित मुदतीतच विधानमंडळाला सादर करण्याची दक्षता घेण्यात यावी. प्रस्तुत बाबीसंदर्भात "सभागृहाच्या पटलावर कागदपत्रे ठेवण्याबाबत" च्या विधानसभेच्या तदर्थ समितीच्या बैठकीमध्ये गांभीर्याने दखल घेतली जात असल्यामुळे, सर्व संबंधित विभागांनी त्यांच्याशी संबंधित मंडळे, महामंडळे, उपक्रम, स्वायत्त संस्था इत्यादींचे वार्षिक अहवाल सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्याबाबत उचित कार्यवाही प्राधान्याने करावी आणि त्यासंबंधी विलंब झाला असल्यास, त्याची कारणे विधानमंडळ सचिवालयास कळविण्यात यावीत.

४. शासकीय विधेयके :- विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांमध्ये शासकीय विधेयकांवर चर्चा होऊन ती संमत होणे, ही बाब अत्यंत महत्त्वाची असून, त्यासंदर्भात प्रस्तुत विधेयकांवरील चर्चेमध्ये सन्माननीय सदस्यांनी उपस्थित केलेल्या मुद्द्यांना मा.मंत्री / राज्यमंत्री महोदयांनी समाधानकारक उत्तरे देणे अपेक्षित असते. यास्तव, सदर विधेयकांमध्ये समाविष्ट असलेल्या सुधारणेसंबंधात संपूर्ण माहिती असलेली स्वयंस्पष्ट टिप्पणी संबंधित विभागाच्या सचिवांनी संबंधित मा.मंत्री / राज्यमंत्री महोदयांना कृपया त्वरित तयार करून द्यावी आणि त्याची प्रत मुख्यमंत्री सचिवालयास, तसेच, या विभागास माहितीसाठी पाठवावी.

५. औचित्याचे मुद्दे, विशेष उल्लेख आणि कपात सूचना व अतारांकित प्रश्न :- सभागृहात मा.सदस्यांकडून उपस्थित करण्यात येणारे औचित्याचे मुद्दे, कपात सूचना व विशेष उल्लेख यांची उत्तरे त्यांना विहित मुदतीत प्राप्त होत नाहीत व त्याबाबत मा.सदस्यांकडून वारंवार आक्षेप घेण्यात येतात. यास्तव, औचित्याचे मुद्दे, कपात सूचना व विशेष उल्लेख यांची उत्तरे मा. सदस्यांना वेळेवर पाठविण्यात यावीत. तसेच, अतारांकीत प्रश्नांची उत्तरे विहित मुदतीत विधानमंडळ सचिवालयाकडे पाठवावीत. त्याअनुषंगाने विधानसभेच्या "सभागृहाच्या पटलावर कागदपत्रे ठेवण्याबाबत" च्या तदर्थ समितीच्या बैठकीत गांभीर्याने दखल घेतली असल्यामुळे, प्रस्तुत बाबीसंदर्भातील कार्यवाही प्राधान्याने व वेळेवर करावी. कपात सूचनाबाबतची माहिती वित्त विभागाच्या अर्थसंकल्प-३ या शाखेस पाठविण्यात यावी.

६. मा.मुख्यमंत्री महोदयांकडील चर्चेसाठी सचिवांची उपस्थिती :- मंत्रालयीन विभागाच्या सचिवांनी त्यांच्या विभागासंदर्भातील विधानमंडळ कामकाजासंदर्भात मा.मुख्यमंत्री यांचेकडील चर्चेसाठी कृपया व्यक्तीशः उपस्थित रहावे.

७. सभागृहातील मुद्दे / आश्वासने / निदेश यांची नोंद :- विधानसभा आणि विधानपरिषद या सभागृहांच्या कामकाजामध्ये कोणत्याही विभागाचा मुद्दा केव्हाही उपस्थित होऊ शकतो आणि त्याअनुषंगाने मा.पीठासीन अधिकाऱ्यांकडून तातडीने कार्यवाहीसाठी निदेश दिले जातात. यास्तव, सदर निदेशानुसार शिघ्रतेने कार्यवाही करण्यासाठी सर्व विभागांना अशा सूचना देण्यात येत आहेत की, त्यांनी विधानसभा आणि विधानपरिषद या दोन्ही सभागृहांमध्ये त्यांच्या विभागाचे जे अधिकारी रोज उपस्थित राहतील, त्यांना सदरहू मुद्दे, त्यासंदर्भात मा.पीठासीन अधिकाऱ्यांनी दिलेले निदेश, तसेच, मा.मंत्रिमहोदयांनी सभागृहात दिलेली आश्वासने यांची नोंद घेण्याबाबत व त्यासंबंधीची माहिती त्यांच्या विभागाच्या संबंधित कार्यासनांच्या अधिकाऱ्यांना त्याच दिवशी कळविण्याबाबत निदेश द्यावेत. जेणेकरून त्यासंबंधीच्या कार्यवृत्ताची प्रत सत्वर उपलब्ध करून घेऊन, संबंधितांना पुढील कार्यवाही विनाविलंब करता येईल.

८. उपरोक्त सूचनांनुसार सर्व मंत्रालयीन विभागांनी विधानमंडळ कामकाजाकडे कृपया सर्व प्राथम्याने लक्ष द्यावे व सन्माननीय सदस्यांकडून विविध आयुधांद्वारे उपस्थित करण्यात आलेल्या बाबींची उत्तरे सुसंगत, परिपूर्ण आणि सर्वसमावेशक असतील, तसेच सदर उत्तरे विहित मुदतीतच विधानमंडळ सचिवालयास / संबंधित सन्माननीय सदस्यांना पाठविली जातील, याची सर्व अधिकाऱ्यांनी कृपया दक्षता घ्यावी.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०१९१२०५१७२९५५६८१५ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(राजेन्द्र ग. भागवत)
सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्र्यांचे अपर मुख्य सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मंत्रालय, मुंबई

३. सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,(अ,ब,ई-१ व ई-२ शाखा) विधानभवन, मुंबई
४. सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. सर्व मंत्रालयीन विभाग, (विधानमंडळ कामकाज समन्वय शाखा) मंत्रालय, मुंबई
६. सर्व कक्ष अधिकारी, संसदीय कार्य विभाग, मंत्रालय,मुंबई
७. निवड नस्ती.